

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ
The Development of the Computer-Assisted Instruction on Information in the Computer
Subject for Matthayomsuksa1 Nawamintrachinutit Suankularb Wittayalai
Samutprakan School

ลัดดาวัลย์ ไตรมณี¹ บุญจันทร์ สีสันต์² และทองศักดิ์ โสวัจัสสตากุล³
Luddawun Trimanee¹, Boonchan Sisan² and Thanongsak Sovajassatakul³
¹นักศึกษาลูกเสือ วท.ม. (สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,
²อาจารย์ ³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
Luddalan.69@gmail.com, kiboonch@kmitl.ac.th, and kstonong@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา หาคคุณภาพ ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 50 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.24 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.52 และค่าความเชื่อถือเท่ากับ 0.84 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S), และการทดสอบค่า t-test แบบ dependent samples

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.30, S = 0.72) เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.30, S = 0.75) และด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.29, S = 0.70) มีค่าประสิทธิภาพของบทเรียน $E_1/E_2 = 84.40/89.60$ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ

Abstract

The objective of this study were to develop and examine quality of computer-assisted instruction (CAI) on the topic of Information in Computer in the course of Technology I for Matthayomsuksa 1 students and to compare learning achievement of the students before and after learning with the instruction. The sample of the study comprised 50 Matthayomsuksa 1 students enrolling the course of Technology I at Nawamintrachinutit Suankularb Wittayalai Samutprakarn School in the academic year 2/2014, selected by Cluster Random Sampling method. The research instruments were a CAI on Information in Computer, a CAI quality assessment form and a learning achievement test on Information in Computer with Difficulty Index = 0.24-0.80, Discrimination = 0.20-0.52 and Reliability = 0.84. The data were analyzed by using arithmetic mean ($\bar{X}$), standard deviation (S), and paired t-test for dependent sample.

The results showed that the overall quality of the instruction was at a high level ($\bar{X}$ = 4.30 and S = 0.72). In particular, the CAI presented at a high level of content quality ($\bar{X}$ = 4.30 and S = 0.75) and a high level of media production quality ($\bar{X}$ = 4.29 and S = 0.70), with the efficiency E_1/E_2 = 84.40/89.60. Learning achievement of the students was found to increase with significantly higher post-test scores when compared to the pre-test scores at 0.05.

Keywords : The Development of the Computer-Assisted; Instruction on Information in the Computer Subject
Nawamintrachinutit Suankularb Wittayalai Samutprakrn School

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ด้วยผลจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นที่ประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง [1]

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการนำพาประเทศไปสู่ความเจริญความก้าวหน้า จากวิวัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้นานาประเทศปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ให้มุ่งเน้นด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากขึ้น มีการกำหนดแนวคิดต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยหลักในการนำเสนอองค์ความรู้ โดยมีการคิดค้นพัฒนาและสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการศึกษามากขึ้น [2]

บทเรียนคอมพิวเตอร์ (CAI: Computer Assisted Instruction) จัดว่าเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทหนึ่งที่น่าเสนอองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน ตามหลักการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จัดการและนำเสนอบทเรียน เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์สามารถตอบสนองการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญาของมนุษย์ได้อย่างเต็มที่ อัตราการใช้งานของบทเรียนคอมพิวเตอร์จึงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเช่นปัจจุบัน [2]

จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเรื่องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศมาโดยตลอด และทุกปีการศึกษาโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมมากมาย ประกอบกับมีวันหยุดนักขัตฤกษ์มากเช่นเดียวกัน ทำให้นักเรียนมีเวลาเรียนได้ไม่เต็มที่ เพราะมีนักเรียนบางส่วนที่ต้องเข้าร่วมกิจกรรม ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมทางด้านกีฬา ส่งผลให้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนปกติมีจำกัด อีกทั้งความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนก็ไม่เท่ากัน นักเรียนขาดความสนใจ ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนในรายวิชานี้ เนื่องจากเนื้อหาในรายวิชาเป็นลักษณะบรรยายมากกว่าปฏิบัติ ซึ่งทำให้นักเรียนไม่สนใจในการเรียนเท่าที่ควร และผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เทคโนโลยี 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ปีการศึกษา 1/2556 มีนักเรียนสอบไม่ผ่านจำนวน 117 คน จากนักเรียน 260 คน และปีการศึกษา 2/2556 มีนักเรียนสอบไม่ผ่านจำนวน 124 คน จากนักเรียน 297 คน จากผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำ จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอน และให้นักเรียนสามารถนำบทเรียนไปศึกษาต่อด้วยตนเองที่บ้านได้ หรือหากมีเวลาว่างก็สามารถเข้ามาใช้บริการที่ห้องคอมพิวเตอร์ได้ เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน สาธารณการเรียนรู้เทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

3. สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ สูงกว่าก่อนเรียน

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

4.1 การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยยึดกรอบแนวคิดมาจากกระบวนการเรียนการสอนด้านการออกแบบการสอน และการออกแบบบทเรียนที่พัฒนาตามแนวคิดของ Alessi and Trollip อ้างใน ฤนอมพร เลหาจรัสแสง [3] ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนในการออกแบบการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการ (Preparation)
2. การออกแบบ (Design Instruction)
3. เขียนผังงาน (Flowchart Lesson)
4. เขียนบทดำเนินเรื่อง (Storyboard)
5. การสร้าง/เขียนโปรแกรม (Program Lesson)
6. ขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบบทเรียน (Produce Supporting Materials)
7. ประเมินและแก้ไขบทเรียน (Evaluate and Revise)

4.2 การหาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการหาคุณภาพบทเรียนของไพโรจน์ ติรัตนากุล และคณะ [4] มาเป็นกรอบแนวคิดในการหาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

1. เนื้อหา
2. ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

4.3 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยใช้หลักการหาประสิทธิภาพของช้อยงค์ พรหมวงศ์ [5] ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)
2. ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

4.4 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านพุทธิพิสัยของ Bloom [6] มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบจากการเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน แต่ในการ

วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตามโครงสร้างรายวิชาสามารถวัดได้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้-ความจำ (Knowledge)
2. ด้านความเข้าใจ (Comprehension)
3. ด้านการนำไปใช้ (Application)

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 6 ห้องเรียน 300 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน 50 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรตามสมมติฐาน

1.1 คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

1.2 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ประกอบไปด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ข้อมูลดิจิทัล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระบบเลขฐาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การแปลงค่าเลขฐาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การกระทำทางตรรกศาสตร์

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์
2. แบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นแบบทดสอบปรนัย
4. ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความยากง่าย 0.24 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก 0.20 - 0.52 และค่าความเชื่อมั่น 0.84

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองเพื่อการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ให้นักเรียนศึกษารายละเอียด ข้อควรปฏิบัติในการเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
3. นักเรียนศึกษาเนื้อหาในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้
4. เมื่อดำเนินการศึกษาบทเรียนครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)
5. นำผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน โดยการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent samples

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ได้จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิต โดยใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของพรณิ ลีกิจวัฒน์ [7]
2. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้หลักการหาประสิทธิภาพของข้อที่ยังคง พรหมวงศ์ [5] ตามเกณฑ์ E_1/E_2 : 80/80

3. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent samples ของพรณิ ลีกิจวัฒน์ [7] ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05

9. ผลการวิจัย

9.1 ผลการหาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ จำแนกตามรายรวมและรายด้าน

รายการประเมินด้านเนื้อหา	$\bar{X}$	S	ระดับคุณภาพ
1. คุณภาพด้านเนื้อหา	4.30	0.75	ดี
2. คุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่อ	4.29	0.70	ดี
รวม	4.30	0.72	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมคุณภาพของบทเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.30, S = 0.72) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 4.30, S = 0.75) และด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ($\bar{X}$ = 4.29, S = 0.70) อยู่ในระดับดี

9.2 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้ (N=50)		เกณฑ์ร้อยละ
		คะแนนเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	
การทดสอบระหว่างเรียน(E_1)	25	16.88	84.40	80 (E_1)
การทดสอบหลังเรียน(E_2)	20	17.92	89.60	80 (E_2)

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ E_1 เท่ากับ 84.40 และ E_2 เท่ากับ 89.60 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ E_1/E_2 คือไม่ต่ำกว่า 80/80

9.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t และค่า p ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	s	t
ก่อนเรียน	50	5.48	2.74	-46.11**
หลังเรียน	50	17.92	1.34	

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คือคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 5.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.74 และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.92 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.34 เมื่อทดสอบค่าที่คำนวณเทียบกับค่าที่ตาราง โดยกำหนดค่าวิกฤตเท่ากับ 0.05 ค่า df = 49 พบว่า ค่า t (คำนวณ) เท่ากับ 46.11 และ t(ตาราง) เท่ากับ 1.697 เมื่อเปรียบเทียบกันพบว่า t(คำนวณ) มากกว่า t(ตาราง) สรุปว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

10. สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยคุณภาพด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.40/89.60 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด $E_1/E_2 = 80/80$

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

11. อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านการหาคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ พบว่า คุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

($\bar{X} = 4.30, S = 0.72$) เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนตามโครงสร้างที่ออกแบบไว้ มีการวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาบทเรียน กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทำให้เนื้อหาและแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ออกแบบบทเรียนตามหลักการออกแบบสื่อการเรียนการสอน มีการเตรียมเนื้อหา ออกแบบบทเรียน เขียนผังงาน เขียนบทดำเนินเรื่อง สร้างบทเรียน ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหา ภาพประกอบ ภาพเคลื่อนไหว โดยเนื้อหาบทเรียนมีความต่อเนื่องของหน่วยการเรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ การเกิดผลย้อนกลับของแบบฝึกหัดทันทีทันใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Alessi and Trollip อ้างในถนนอมพร เลขาจรสแสง [3] ได้กล่าวว่าการออกแบบการพัฒนาบทเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) การเตรียมการ (Preparation) 2) การออกแบบ (Design Instruction) 3) เขียนผังงาน (Flowchart Lesson) 4) เขียนบทดำเนินเรื่อง (Storyboard) 5) การสร้าง/เขียนโปรแกรม (Program Lesson) 6) ขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบบทเรียน (Produce Supporting Materials) 7) ประเมินและแก้ไขบทเรียน (Evaluate and Revise) และสอดคล้องกับแนวคิดของพรเทพ เมืองแมน [8] กล่าวว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำเสนอบทเรียนได้ทั้งข้อความ กราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) พร้อมทั้งได้รับผลย้อนกลับ (Feedback) อย่างทันทีทันใด รวมทั้งสามารถประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์ คำมิมเสก [9] ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง เบญจศีล สำหรับนักเรียนโรงเรียนพิจิตรปัญญากูลจังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง เบญจศีล มีคุณภาพเฉลี่ยด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.73, S = 0.28$)

2. ด้านการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ พบว่าผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน และหลังเรียนของนักเรียนเท่ากับ 84.40/89.60 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ $E_1/E_2 : 80/80$ เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปทดลองใช้ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการทดลองใช้ในชั้นหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) จำนวน 3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ศึกษาถึงข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขในด้านสำนวนภาษา กราฟิกที่ใช้ ความเหมาะสมของระยะเวลาที่กำหนดในบทเรียนและข้อเสนอแนะอื่น ๆ และนำไปปรับปรุงแก้ไข

ทดลองในชั้นทดลองกับกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) จำนวน 9 คน โดยคณะนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง อ่อน ศึกษาถึงความเหมาะสมของบทเรียน การใช้ภาษาในบทเรียน นักเรียนมีความเข้าใจที่ตรงกันหรือไม่ ภาษาที่ใช้มีความคลุมเครือหรือระยะเวลาที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมหรือไม่ นำข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนนี้ไปปรับปรุงแก้ไขบทเรียนให้ดีขึ้น และทดลองในชั้นทดสอบกับกลุ่มใหญ่ (Field Testing) ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน นำผลการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและผลการทดสอบหลังเรียนด้วยบทเรียนไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อ (E_1/E_2) ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการหาประสิทธิภาพของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ [5] และสอดคล้องกับแนวคิดของกมลรัตน์ สมใจ [10] ที่กล่าวไว้ว่าการหาประสิทธิภาพของบทเรียน คือ การตรวจสอบดูว่าบทเรียนมีคุณภาพหรือไม่ โดยการนำบทเรียนที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายขนาดต่าง ๆ ก่อนนำไปใช้จริงตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพดล จักรแก้ว [11] ได้ทำการพัฒนาบทเรียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการพัฒนาบทเรียนเรื่อง ภาษาซี วิชา การเขียนโปรแกรมเชิงโครงสร้างพบว่าบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาบทเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.44/83.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภมณ สากุล [12] ได้ทำการศึกษาดูบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กรรมวิธีการผลิตโลหะเหล็ก โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กรรมวิธีการผลิตโลหะเหล็ก มีประสิทธิภาพของบทเรียนเท่ากับ 87.29:85.25 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80:80

3. ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}=17.92, S=1.34$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=5.48, S=2.74$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีการวางแผนอย่างมีขั้นตอน แนะนำการใช้บทเรียน บอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน มีการนำเสนอเนื้อหาและรูปภาพที่สอดคล้อง ทำให้เกิดการกระตุ้นนักเรียนให้อยากเรียนรู้ ไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียนเพราะการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้นักเรียนได้สัมผัสและมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนจากคอมพิวเตอร์ตลอดเวลา สอดคล้องกับยุทธวิ ทองโอเอี่ยม [13] ได้ทำการศึกษาดูบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแก้ปัญหา เรื่อง การเขียนโปรแกรมภาษาแลดเดอร์ไดอะแกรม สำหรับโปรแกรมเมเบิลลอจิกคอนโทรลเลอร์ พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลัง

เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแก้ปัญหา ($\bar{X}= 83.71, S.D. = 6.65$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแก้ปัญหา ($\bar{X}= 57.43, S.D. = 8.48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

12. ข้อเสนอแนะ

12.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นักเรียนควรมีความรู้พื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์ก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนบทเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

12.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการออกแบบและสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น แบบการฝึกหัด (Drill and Practice) แบบเกมเพื่อการสอน (Instructional Game) แบบการทดสอบ (Testing)

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระหว่างการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีผู้ดูแลกับการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ไม่มีผู้ดูแล

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. 2555. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำกัด.
- [2] มนต์ชัย เทียนทอง. 2545. การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [3] ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2541. หลักการออกแบบและการสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยโปรแกรม Multimedia ToolBook. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วงกลม โพรดักชัน.
- [4] ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และคณะ. 2546. การออกแบบและการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอนสำหรับ e-Learning. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

- [5] ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2556. การทดสอบ
ประสิทธิภาพสื่อการสอนหรือชุดการสอน.
วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, (5)1, น.7-19.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. 2554. การวิจัยเบื้องต้น.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [7] พรรณี สิกิจวัฒน์. 2555. วิธีการวิจัยทาง
การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [8] พรเทพ เมืองแมน. 2544. การออกแบบ
และพัฒนา CAI multimedia ด้วย
Authorware. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- [9] อภินันท์ ดำเนินเสก. 2557. พัฒนาบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง เบญจศีล สำหรับ
นักเรียนโรงเรียนพิจิตรปัญญานุกูล จังหวัดพิจิตร.
การประชุมวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ
ครั้งที่ 4 “การพัฒนาประสบการณ์รู้อาเซียน:
กระบวนการทัศน์การเรียนรู้สู่อาเซียน”, น. 157-164.
- [10] กมลรัตน์ สมใจ. 2546. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย
สอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาเทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการทำงานใน
ระบบคอมพิวเตอร์สถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาวิทยาศาสตร์ (คอมพิวเตอร์) บัณฑิต
วิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [11] นภดล จักรแก้ว เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม
และรวีวรรณ ชินะตระกูล. 2556. การพัฒนาบทเรียน
ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวน
เรื่อง ภาษาซี วิชาการเขียนโปรแกรมเชิงโครงสร้าง.
วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม,
(12)2, น. 32-37.
- [12] นภมณ สากุล ฉันทนา วิริยเวชกุล
และอรุณพร ฤทธิเกิด. 2553. บทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอน เรื่อง กรรมวิธีการผลิตโลหะเหล็ก.
วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, (9)2, น. 174-179.
- [13] ยุทธวี ทองโอเอี่ยม. 2556. “บทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนแบบแก้ปัญหา เรื่อง การเขียนโปรแกรม
ภาษาแลดเดอร์ไคอะแกรม สำหรับโปรแกรมเมเบิล
ลอจิกคอนโทรลเลอร์” การประชุมวิชาการทางการ
ศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 4 “การพัฒนาประสบการณ์
เรียนรู้จริง: กระบวนทัศน์การเรียนรู้สู่อาเซียน”
น. 48-55.